

Rapport Social problematik 2021-05-19

**Konsekvenser av pandemin för hallänningars
livsvillkor**

En kompletterande bilaga till:

FRÅN VAGGAN TILL GRAVEN - analysrapport om hallänningens liv och livsvillkor ur ett
intersektionellt perspektiv framtagen av Region Halland i samverkan med Länsstyrelsen i
Hallands län.

Rapporten är skriven av Hanna Olsson mastersstudent på Mastersprogram in social work and human rights på Göteborgs Universitet, Institutionen för socialt arbete på uppdrag av Länsstyrelsen i Hallands län i samverkan med Region Halland.

Regeringen gav 11 juni 2020 länsstyrelserna i uppdrag att samordna lägesbilder av kommunernas bedömningar av eventuell risk för social problematik och utsatthet med anledning av konsekvenserna av covid-19 pandemin samt kommunernas beskrivning av vidtagna och planerade åtgärder. Uppdraget redovisades till Regeringskansliet.

Regeringens uppdrag till länsstyrelserna ligger till grund för denna rapport med statistik huvudsakligen från år 2020 kring olika områden gällande social problematik i Halland till följd av pandemin. Den utgör också en kompletterande bilaga till *Från vaggan till graven - analysrapport om hallänningens liv och livsvillkor ur ett intersektionellt perspektiv framtagen av Region Halland i samverkan med Länsstyrelsen i Hallands län* och tittar på hallänningar livsvillkor i skuggan av pandemin.

Innehållsförteckning

Kort sammanfattning	4
Social problematik i Halland innan pandemin	4
Våld i nära relationer	6
Brottslighet	6
Barn och unga.....	8
Skola	9
Alkohol och narkotika.....	11
Psykisk ohälsa och isolering	11
Väntetider	12
BuP	14
Sjukskrivningar	15
Arbetslöshet.....	16
Socioekonomiska faktorer av avlidna	16
Positiva effekter.....	17
Referenser.....	18

Kort sammanfattning

- Våld i nära relation har ökat senare i pandemin nationellt.
- Halland har ökad oro och otrygghet 2020, dock något lägre än rikssnittet
- Halland har haft högre brottslighet än riket 2020 gällande skadegörelse, misshandel och brott mot frihet och frid.
- Orosanmälningar gällande barn på Socialtjänsten ökat.
- Majoriteten av barn i Halmstad upplever distansundervisningen sämre än i skolmiljön, dock att det fungerar bra.
- Oro och stress ökat med distansundervisningen.
- Ökning av institutionsvård och tvångsåtgärder för klienter med missbruk på socialtjänsten.
- Psykisk ohälsa ökat för brukare i äldreomsorgen, funktionshinder omsorgen och asylsökande.
- Väntetiderna ökat i primärvården i Halland. Halland låg tidigare högre än rikssnittet men 2020 ligger Halland under.
- Väntetiderna på BuP har ökat i Halland. Halland har tidigare legat under rikssnittet men 2020 ökade skillnaden.
- Antal nya fall av sjukskrivningar och sjukpenning hade kraftiga ökning under 2020.
- Arbetslösheten ökat under 2020. Halland ligger dock fortfarande lägre än rikssnittet.
- Ökade ansökningar om försörjningsstöd på Socialtjänsten.
- Personer med lägre utbildningsgrad är överrepresenterade i dödsfallen av covid-19 nationellt.

Social problematik i Halland innan pandemin

I den första nationella rapporteringen från länsstyrelserna framkommer det att flera kommuner beskriver att pandemin förstärker befintlig sårbarhet som sämre ekonomi, våldsutsatthet och missbruk. Flera personer riskerar sårbarhet till följd av varsel, uppsägningar och isolering¹. I den andra nationella rapporteringen framkommer det att det finns ett brett spektrum av social problematik och sårbarhet kopplat till pandemin. Olika typer av problematik har varierat i

---

¹ Länsstyrelsen (2020-07-03). Rapportering 1, s. 2

omfattning under pandemin. Det är stora skillnader nationellt och en heltäckande bild över situationen är därför inte möjlig².

Analysrapporten *Från vaggan till graven*³ från Region Halland lyfte social problematik och hallänningarnas livsvillkor som var aktuellt innan pandemin. Rapporten visar att Hallands län innan pandemin hade både friskfaktorer och riskfaktorer kopplat till risk för ökad social problematik i skuggan av pandemin. Med utgångspunkt i rapporten kan den bidra till ett ramverk att kunna jämföra med hur det var innan pandemin i Halland gällande social problematik.

Friskfaktorer

- Halland har stabil arbetsmarknad med medelinkomst något över rikssnittet
- Hallänningar stressar mindre än rikssnittet
- Livsvillkor för barn är något bättre än rikssnittet
- Hallänningar känner sig något tryggare än rikssnittet
- Hallänningar är något mindre utsatta för våld än rikssnittet
- Användandet av berusningsmedel aningen lägre
- Aktiv fritid

Riskfaktorer

- Barn i sårbara grupper har sämre förutsättningar att klara skolan
- Psykisk ohälsa och sämre skolresultat påverkar varandra
- Ungdomar är mest sårbara vid trygghet och välbefinnande
- Kvinnors ekonomiska situation är sämre i Halland än rikssnittet
- Det finns ett samband mellan ekonomisk sårbarhet och hälsa för diskriminerade grupper; utrikesfödda, personer med funktionsvariationer, normbrytande sexuell läggning samt transpersoner på nationell nivå
- Psykiskt mående sammanfaller ofta med otrygghet och sårbarhet för våld och brott. Kvinnor generellt med sårbara än män
- De med sämre ekonomi och sämre hälsa är mer sårbara för våld och otrygghet

---

² Länsstyrelsen. (2020-10-28). Rapportering 2, s. 2

³ Region Halland. (u.å.). Från vaggan till graven

Våld i nära relationer

I rapporteringen från juli var det en generell liten ökning gällande våld i nära relationer. Polisen såg en liten ökning av anmälningar om brott i nära relationer och länets kvinnojourer hade en liten ökning av antalet stödsamtal⁴. I rapporteringen i oktober var det ingen skillnad gällande våld i nära relationer jämfört innan covid-19⁵. Dock har det inkommit nyare rapporter i landet angående att våld i nära relationer ökat under pandemin. Huskurage uppger i sin larmrapport att våld i nära relationer för kvinnor nationellt ökat 15,4% under 2020 jämfört 2019. Även våld i nära relationer för män ökade något. Det sexuella våldet med oaktsam våldtäkt i relation ökade med 31,7%⁶.

- Antalet anmälda sexualbrott minskade lite i Halland under 2020 jämfört med 2019. Siffran för 2020 är dock högre än den varit tidigare år ex. 2010–2015. I 1 av 6 kommuner i Halland var det en ökning av antalet anmälda sexualbrott jämfört 2020 med 2019⁷. Det kan jämföras med att antalet anmälda sexualbrott ökade 2020 i Sverige med 8% jämfört 2019⁸.
- Brott mot frihet och frid avser olaga hot, olaga tvång, grov kvinnofridskränkning med flera. Antalet anmälda brott mot frihet och frid ökade 2020 i Halland med ca 27 % jämfört med 2019. 2020 är den högsta siffran antalet anmälda brott över en 10 årsperiod. I 5 av 6 kommuner ökade antalet anmälningar och i 3 kommuner av 6 är 2020 högsta siffran över en 10 årsperiod⁷.

Brottslighet

I BRÅ:s Nationella trygghetsundersökning⁹ framkommer det att otrygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet som känner sig mycket eller ganska otrygga samt avstår från att gå ut till följd av otrygghet har en liten generell ökning både i Halland och i hela landet. Hallänningar känner dock något mindre otrygghet än rikssnittet. I Halland har otryggheten gått ner de senaste 3 åren för att sedan öka 2020. Fler kvinnor än män upplever denna otrygghet i Halland. För både män och kvinnor har den otryggheten ökat mellan 2019 och 2020.

---

⁴ Länsstyrelsen Hallands län. (2020 juli). Delrapport 1, s. 5

⁵ Länsstyrelsen Hallands län (2020 oktober). Delrapport 2, s. 5

⁶ Huskurage. (2021). Skuggpandemin, s. 4

⁷ BRÅ. (u.å.). Statistikdatabas

⁸ BRÅ. (2020b). Kriminalstatistik, s. 26

⁹ BRÅ. (2020a). Nationella trygghetsundersökningen

Oro för misshandel, där oro avser mycket eller ganska ofta, har ökat i Halland och i landet mellan 2019 och 2020. Oro för misshandel gick ner i Halland från 2017 till 2018 för att sedan öka mer 2020. Kvinnor och män har ganska jämn oro för misshandel i Halland. Kvinnor har tidigare år känt sig mer oroliga men 2020 ökade mäns oro i jämförelse med kvinnornas i Halland. Halland känner något mindre oro för misshandel än rikssnittet⁹. Anmälningar gällande brott mot person har ökat över tid i 4 av 6 kommuner i Halland. Mellan 2019 och 2020 har anmälningarna gällande brott mot person ökat i 5 av 6 kommuner i Halland¹⁰.

Oro för att utsättas för våldtäkt eller sexuella angrepp, där oro avser mycket eller ganska ofta, har inte ökat i pandemin enligt BRÅ. Kvinnor har mycket högre oro för våldtäkt eller sexuella angrepp i Halland än män. Halland ligger något lägre än rikssnittet gällande oro för våldtäkt eller sexuella angrepp⁹. Över 10 år har antalet anmälda sexualbrott ökat i 5 av Hallands 6 kommuner. Jämfört mellan 2019 och 2020 var det bara en kommun där det var en ökning av anmälningar av sexualbrott i Halland¹⁰.

Förtroendet för rättsväsendet som helhet har de senaste 4 åren ökat, både i Halland och i hela landet. Män har lite lägre förtroende för rättsväsendet än kvinnor i Halland. Mellan 2019 och 2020 minskade mäns förtroende för rättsväsendet medan kvinnorna fick ökat förtroende. Halland har något högre förtroende än rikssnittet. Förtroendet för polisens sätt att bedriva sitt arbete har också ökat de senaste 4 åren både i Halland och i hela landet. Mellan 2019 och 2020 ökade kvinnornas förtroende mer än männens. Halland har ett lite högre förtroende för polisens arbete än rikssnittet⁹.

- Antalet anmälda brott för stöld, rån m.m. ökade lite i Halland under 2020 jämfört 2019. Antalet anmälda brott tidigare år har dock varit högre över en 10-årsperiod ex. 2010–2018. I 5 av 6 kommunerna var det en ökning 2020 jämfört 2019¹¹. Det kan jämföras med att det i Sverige 2020 var en minskning av anmälda stöldbrott med 3% och personrån med 10% jämfört 2019. Dock ökade inbrott med 8 % och butiksrån med 12 % jämfört 2019¹².
- Brott mot person avser misshandel, ofredande och olaga hot¹². Antalet anmälda brott mot person ökade i Halland under 2020 med ca 15 % jämfört med 2019. Siffran för

---

¹⁰ BRÅ. (u.å.). Statistikdatabas

¹¹ BRÅ. (u.å.) Statistikdatabas

¹² BRÅ. (2020b). Kriminalstatistik

2020 är den högsta i Halland över en 10 årsperiod. I 5 av 6 kommuner var det ökat antal anmälda brott 2020 jämfört 2019. För 3 av 6 kommuner är antalet anmälda brott mot person den högsta siffran 2020 över en 10 årsperiod¹¹. Det kan jämföras med att anmälda brott mot person ökade 2020 i Sverige med 2 % jämfört 2019¹².

- Antalet anmälda brott mot liv och hälsa hade en mindre ökning i Halland under 2020 jämfört med 2019. Siffran har varit högre tidigare år ex. 2010–2012 och 2016. I 4 av 6 kommuner var det en ökning av antalet anmälda brott 2020 jämfört 2019. För 1 av 6 kommuner är antalet anmälda brott mot liv och hälsa den högsta siffran 2020 över en 10 årsperiod¹¹.
- Antalet anmälda brott mot allmän ordning hade en liten ökning i Halland under 2020 jämfört med 2019. I 3 av 6 kommuner var det en ökning av anmälningar. Siffran i Halland har dock tidigare varit högre år 2017–2018. För 1 av 6 kommuner var det högsta antalet anmälda brott mot allmän ordning 2020 över en 10 årsperiod¹¹.

Barn och unga

Kommunerna i Halland rapporterar att de har en generell ökning av orosanmälningar till socialtjänsten gällande barn. Dock kan enbart en kommun relatera det specifikt till pandemin. Några kommuner rapporterar att orosanmälningar som kommit in under våren 2020 har handlat om att barn inte deltar i skolundervisningen på grund av oro för smitta¹³. I och med att sommaraktiviteterna och öppnade av fritidsverksamheter har orosanmälningar gjorts där andra vuxna uttryckt oro och kunnat se att barn varit ledsna¹⁴. Kultur- och fritidsförvaltningen rapporterar att en del unga avstår från att delta i verksamheter på grund av att någon i familjen tillhör en riskgrupp¹⁵.

Flera kommuner rapporterar om en ökning av ungdomssamlingar i offentlig miljö kopplat till visst stök och problem med ökad skadegörelse. Det är dock svårt för kommunerna att koppla det till direkt till pandemin¹⁶. En bidragande orsak kan vara inställda aktiviteter, inställda fritidsverksamheter, distansundervisning och ökad arbetslöshet.

---

¹³ Länsstyrelsen Hallands län. (2020 juli). Delrapport 1, s. 6

¹⁴ Länsstyrelsen Hallands län. (2020 oktober). Delrapport 2, s. 6

¹⁵ Länsstyrelsen Hallands län. (2020 juli). Delrapport 1, s. 10

¹⁶ Länsstyrelsen. (2020-10-28). Rapportering 2, s. 15

- Antalet anmälda brott för skadegörelsen har ökat i Halland under 2020 med ca 21% jämfört med 2019. Skadegörelsen 2020 är den högsta de senaste 10 åren, dock inte mycket högre jämfört 2011. Jämfört den lägsta siffran 2013 mot den högsta 2020 är det en ökning med ca 35%. Alla 6 kommuner har ökat antal brott jämfört 2020 med 2019. För 3 av 6 kommuner är det högsta antalet anmälda brott för skadegörelse 2020 över en 10 årsperiod¹⁷. Detta kan jämföras med att skadegörelsebrotten ökade 2020 i hela Sverige med 14% jämfört 2019¹⁸.

I Junis rapport¹⁹ framkommer det att samtliga kommuner i Hallands län har en form av stödverksamhet för barn och unga i familjer med missbruksproblem som socialtjänsten hänvisar till sedan 2018. I 3 av 6 kommuner ser vi en skillnad mellan insatser som i första hand erbjuds mellan 2019 och 2020. Dessa 3 kommuner har 2020 erbjudit familjeinsatser i stället för stödgrupp eller stödsamtal i första hand. Det framkommer även ett minskat deltagande i stödverksamheten under 2020 jämfört med 2019 i 4 av de 6 kommunerna i Halland.

Skola

Barn med funktionsvariationer hade hög skolfrånvaro innan pandemin som har ökat under pandemin. Barn med särskilda behov behöver struktur och skolan bidrar vanligtvis med detta. För dessa barn blir det därför extra svårt med distansundervisning. Barn med funktionsvariationer har dålig tillgång till information om covid-19²⁰.

- Unga med språksvårigheter får det också extra jobbigt med distansundervisning²⁰.
- Under hösten 2020 rapporteras det att det är en ökad frånvaro för både elever och lärare i skolan²¹.

Utifrån Halmstads Barnkonsekvensanalys²² har det identifierats att positiva effekter av distansundervisningen:

- 16% av eleverna uppger att studieresultaten blivit bättre under distansundervisningen.
- Elever som inte vill eller har förmåga att ta utrymme i klassrummet uppskattar att kommunicera via digitala verktyg.

¹⁷ BRÅ. (u.å.) Statistikdatabas

¹⁸ BRÅ. (2020b). Kriminalstatistik, s. 6

¹⁹ Junis. (2021). Med makt kommer ansvar, s. 82

²⁰ Länsstyrelsen Hallands län. (2020 juli). Delrapport 1, s. 6

²¹ Länsstyrelsen Hallands län. (2020 oktober). Delrapport 2, s. 9

²² Halmstad kommun. (2021). Barnkonsekvensanalys, s. 4

- Vissa elever med funktionsvariationer upplever nya möjligheter och känner sig inte lika hämmade, upplever mindre utsatthet och större kontroll över situationen med distansundervisningen.
- Högpresterande elever har gynnats av den digitala undervisningen.
- Majoriteten, 86%, av eleverna tycker att de digitala verktygen fungerat väl.

Negativa konsekvenser identifierade med distansundervisningen:

- Det sociala umgänget har minskar under skoltid och eleverna upplever ensamhet och saknar det fysiska mötet.
- Majoriteten av eleverna uppger att distansundervisning är sämre än undervisning i skolmiljö²³.
- Det saknar regler och rutiner för den digitala kommunikationen.
- Många lärare har inte haft tillräcklig kunskap för digital undervisning.
- Schemat och skoluppgifterna har inte varit anpassade.
- Skillnaderna för elevers villkor och förutsättningar i hemmiljön har blivit tydligt.
- Alla elever har inte haft möjlighet till studiero hemma, undermålig teknisk utrustning, inte fått stöttning av föräldrar i studier och utebliven lunch.
- 44% av eleverna uppger att deras hälsa påverkats negativt.
- Stillasittandet har ökat, även känslor av ensamhet, oro, isolering, ångest och depression.
- De elever som mådde dåligt innan pandemin tycker det dåliga måendet har förstärkts.
- Oro från lärare att elevers missbruk, sårbarhet, våld, kränkningar i hemmet ökat.
- De elever som varit svåra att nå eller är i behov av extra stöd av vuxna i skolmiljön har drabbats extra hårt av distansundervisningen²⁴.
- Tjejer upplever högre press, killar upplever att de behöver ta mer ansvar.
- Killarna uppger att de tappade motivationen i högre grad än tjejerna.
- Tjejerna uppger i högre grad att de saknar det social och fysiska mötena i skolan.
- Eleverna uppger svårigheten med att be om hjälp och att få hjälp.

---

²³ Halmstad kommun, (2021). Barnkonsekvensanalys, s. 5

²⁴ Halmstad kommun, (2021). Barnkonsekvensanalys, s. 6

Alkohol och narkotika

I den första rapporteringen till regeringen ser en kommun en ökad efterfrågan på illegala droger, en annan kommun ser ökning av missbruk till följd av permitteringar. Några kommuner ser en risk för ökning av våld i nära relationer kopplat till missbruk, men även ökat antal²⁵. I oktober rapporterades det att två kommuner i Hallands ser en ökning av institutionsbehandling och tvångsåtgärder eftersom brukare varit i dåligt skick. Det finns en risk för ökat missbruk till följd av varsel, permitteringar, färre arbetstillfällen samt färre besökare på fritidsgårdarna²⁶.

- Antalet anmälda narkotikabrott minskade något i Halland under 2020 jämfört med 2019. Siffran för 2020 är dock högre än ex. 2010–2014. Ökningen av anmälda narkotikabrott 2020 skedde i 3 av 6 kommuner jämfört 2019²⁷. Det kan jämföras med att narkotikabrotten ökade 2020 i Sverige med 10%²⁸.
- Antalet anmälda brott mot alkohollagen ökade i Halland under 2020 i 3 av 6 kommuner varav 1 kommun hade en kraftig ökning under december 2020²⁷.

Psykisk ohälsa och isolering

Personer aktuella inom äldreomsorgen har haft ökad rädsla och ångest till följd av isoleringen av pandemin. Det har även lett till att brukare har tackat nej och avbokat hembesök eller hjälp från hemtjänsten. Det kan leda till ökad isolering. Det rapporteras även att synen på äldre personer har försämrats eftersom de pekats ut som en riskgrupp och sköra. En större andel äldre personer har kontaktat stödlinjer för sitt mående²⁹.

Personer aktuella inom funktionshinderomsorgen och socialpsykiatri som tillhör en riskgrupp har under hösten 2020 börjat återgå till daglig verksamhet. Verksamheter uppger dock att isoleringen har ökat för de grupper som inte har fått gå till daglig verksamhet. Många personer har inte vågat åka kollektivtrafik för oro för smitta. Brukare har även tackat nej till boendestöd trots att behovet finns. Under hösten 2020 var det betydligt färre deltagare i fritidsverksamheter som riktar sig till personer med funktionsvariationer²⁹.

---

²⁵ Länsstyrelsen. (2020-07-03). Rapportering 1, s. 7

²⁶ Länsstyrelsen Hallands län. (2020 oktober). Delrapport 2, s. 8

²⁷ BRÅ. (u.å.) Statistikdatabas

²⁸ BRÅ. (2020b). Kriminalstatistik, s. 6

²⁹ Länsstyrelsen. (2020-10-28). Rapportering 2, s. 9–10

Civilsamhället rapporterar under hösten 2020 att inställda integrationssatsningar, till följd av att många frivilliga tillhör riskgrupper, har medfört att både frivilliga och nyanlända har blivit isolerade. Asylsökande lyftes i rapporten under hösten 2020 som en särskilt sårbar målgrupp eftersom de inte erbjuds vård som övriga befolkningen. Inställda aktiviteter och sjukfrånvaro till följd av pandemin hos personal på asylboende har orsakat att de boende har haft svårt att få hjälp²⁹.

Under hösten 2020 rapporterades det av vårdaktörer ett generellt oförändrat söktryck av patienter med psykisk ohälsa. Dock sker en viss ökning av väntetider inom vården för psykiska besvär. Generellt sett är det fler flickor och kvinnor som söker vård och är aktuella för vårdinsatser²⁹.

Väntetider

Den förstärkta vårdgarantin sedan 1 jan 2019 avser att en person som har ett nytillkommet tillstånd eller försämrat tillstånd ska få en medicinsk bedömning inom 3 dagar³⁰.

- Under 2019 var det ca 86 % som fick medicinsk bedömning inom 3 dagar i Halland i primärvården. Under 2020 minskade den siffran i Halland till 80%. Under 2019 hade Halland högre andel än rikssnittet på ca 82%. Dessvärre vände siffran under 2020 där rikssnittet nu är ca 81% och Halland ligger något under rikssnittet 2020.
- Kvinnor och män i Halland fick i större utsträckning under 2019 medicinsk bedömning inom 3 dagar i primärvården än rikssnittet. Under 2020 vände siffran då Halland minskade mellan 5–6 procentenheter och rikssnittet minskade under 1 procentenhet vilket gör att Halland nu ligger under rikssnittet.
- Skillnader mellan kvinnor och mäns rätt till medicinsk bedömning inom 3 dagar i primärvården i Halland hade marginell skillnad 2019 där män hade marginellt högre procentsats. Den mindre klyftan ökade från 0,11 procentenheter 2019 till 1,33 procentenheter 2020.
- Jämfört med rikssnittet var det en marginell skillnad mellan könen där skillnaden var 1 procentenhet 2019 där män i högre utsträckning fick medicinsk bedömning i primärvården inom 3 dagar och minskade 2020 till 0,92 procentenheter.

---

³⁰ SKR; väntetider.se

Under pandemiåret 2020 fick hallänningar i något högre grad vänta mer än 3 dagar på att få en medicinsk bedömning i primärvården. Halland gick från att ligga högre än rikssnittet till att ligga under rikssnittet. Den lilla könsklyftan som fanns mellan kvinnor och män ökade något i Halland i primärvården. I rikssnittet minskade dock den klyftan marginellt. Väntetiderna i primärvården kan därför ses ha ökat i Halland under 2020. Dock är det inte enbart ökat inflöde utan även sjukfrånvaro hos personal som kan vara orsaken i statistiken.

Gällande oron för ökad psykisk ohälsa under pandemin valdes vårdgarantin för kurator och psykolog i primärvården ut.

- Under 2019 fick hallänningar i högre utsträckning medicinsk bedömning inom 3 dagar av en kurator i primärvården än rikssnittet. Hallands snitt för 2019 låg på 40,5% jämfört med rikssnittet ca 36%. Under 2020 vände siffran där rikssnittet ökade med över 5 procentenheter och Halland minskade men ca 1 procentenhet. Under 2020 hade Halland ca 39,4% jämfört med rikssnittet ca 41,3%.
- Kvinnor och män i Halland fick i större utsträckning under 2019 medicinsk bedömning inom 3 dagar av en kurator i primärvården än rikssnittet. Under 2020 vände siffran och Halland minskade nästan 3 procentenheter för männen och för kvinnor var det i princip oförändrat. Däremot ökade rikssnittet över 5 procentenheter för både kvinnor och män och Halland ligger lägre än rikssnittet 2020.
- Gällande medicinsk bedömning av en kurator i primärvården är det större könsskillnader än i primärvården som helhet. Män fick i högre utsträckning medicinsk bedömning inom 3 dagar av en kurator i primärvården än kvinnor 2019 i Halland. Efter minskningen för männen under 2020 har klyftan nu minskat från 3,4 procentenheter till ca 0,4 procentenheter där männen ligger högre.
- Jämförande rikssnittet var könsskillnaderna 2019 nationellt lägre än Halland med 3 procentenheter och minskade marginellt under 2020 till ca 2,7 procentenheter högre för män.

Jämfört med primärvården i stort är det stora skillnader gällande väntetider och vårdgarantin för kurator i primärvården. Under pandemiåret 2020 fick färre hallänningar en medicinsk bedömning inom 3 dagar av en kurator i primärvården. Under 2019 låg Halland högre än rikssnittet men ligger nu under rikssnittet 2020. Det är större könsskillnader gällande kurator i primärvården än primärvården i stort. Under 2020 minskade dock könsskillnaderna i Halland och ligger under rikssnittet som minskade marginellt.

- Under 2019 fick hallänningar i större utsträckning medicinsk bedömning inom 3 dagar av en psykolog i primärvården än rikssnittet. Under 2020 var det en kraftig minskning på 10,5 procentenheter i Halland jämfört med att rikssnittet ökade ca 4,4, procentenheter. Hallands snitt 2019 låg på ca 46% och under 2020 minskade till ca 35%. Jämfört var rikssnittet 2019 ca 39 % och ökade under 2020 till nästan 44%.
- Kvinnor och män i Halland fick i större utsträckning medicinsk bedömning inom 3 dagar av en psykolog i primärvården än rikssnittet 2019. Den siffran vände sedan under 2020 där rikssnittet nu är högre än Halland. Halland minskade ca 11,6 procentenheter för kvinnor och ca 9 procentenheter för män jämfört med rikssnittet då det ökade nästan 5 procentenheter för kvinnor och över 3,5 procentenheter för män.
- Både i Halland och i rikssnittet är siffran för män något högre. Skillnaderna mellan kvinnor och män i Halland var under 2019 ca 3,6 procentenheter vilket minskade under 2020 till 0,75 procentenheter där männen ligger högre. Jämfört med rikssnittet var könsskillnaderna 2019 ca 1,7 procentenheter vilket också minskade till 0,33 procentenheter under 2020.

Att få en medicinsk bedömning inom 3 dagar av en psykolog i primärvården minskade kraftigt i Halland under 2020 jämfört med 2019. Halland låg högre än rikssnittet under 2019 men ligger under rikssnittet 2020. Könsskillnaderna gällande psykolog i primärvården är jämförelsevis lika gällande kurator i primärvården. I Halland minskade könsskillnaderna mer än rikssnittet.

BuP

Barn- och ungdomspsykiatrien ingår också i vårdgarantin som avser att en första bedömning ska ske inom 30 dagar och att en påbörjad utredning eller behandling ska ske inom 30 dagar efter det. Siffrorna för BuP har också förändrats under 2020. Under en 5 årsperiod har BuP både i Halland och i rikssnittet haft en generellt nedåtgående trend med mindre barn och unga som får sin första bedömning eller utredning och behandling inom 30 dagar.

- De sista 4 åren har Halland legat lite lägre än rikssnittet.
- Under 2019 var det ca 53% i Halland som fick sin första bedömning på BuP inom 30 dagar jämfört med rikssnittet på ca 55 %. Under 2020 fick Halland minskade siffror och

rikssnittet fick högre vilket resulterade att under 2020 var det ca 39 % i Halland och ca 57 % i rikssnittet.

- När det kommer till att få en påbörjad utredning eller behandling inom 30 dagar efter den första bedömningen har Halland legat något högre än rikssnittet de senaste 4 åren med undantag för 2020. Trots att Halland ökade under 2020 ökade rikssnittet mer och Halland ligger under rikssnittet 2020. Under 2019 var det ca 58% i Halland jämfört med rikssnittet på ca 56%. Under 2020 ökade siffran i Halland till 60,5% och rikssnittet till 61,3 %³⁰.

Sjukskrivningar

Baserat på statistik från Försäkringskassan³¹ finns det ett tydligt samband på kraftiga ökningar från mars 2020 gällande ansökningar om sjukpenning och startade sjukfall nationellt och i Halland. Siffrorna avser samtliga sjukskrivningar och de som är till följd av symtom av covid-19 får inte att särskilja. Samband går däremot inte att se gällande anpassningsstörningar och reaktion på svår stress samt psykiska sjukdomar.

- Antal startade sjukfall i Halland ökade med 115% i mars 2020 jämfört med mars 2019. Jämfört nationellt där det ökade med 142%.
- Ålderskategorin 50–59 år samt 40–49 år är de mest flest antal startade sjukfall under 2020 både i Halland och nationellt.
- Unga personer 16–19 år samt äldre personer 65 år eller äldre har lägst antal startade sjukfall under 2020 både i Halland och nationellt.
- Kvinnor har högre antal startade sjukfall än män i Halland och nationellt.
- Kvinnor 50–59 år har högst antal startade sjukfall under 2020 i Halland och nationellt³¹.

---

³¹ Försäkringskassan. (u.å.). Startade sjukfall efter län, åldersgrupp och diagnos, månadsstatistik 2000-

Arbetslöshet

Under våren 2020 uttrycker kommunerna oro över ökad arbetslöshet och inkomstbortfall vilket kan leda till att många familjer hamnar i ekonomisk kris³². Under hösten 2020 rapporteras det att försörjningsstödet på Socialtjänsten har ökat något. Det rapporteras om ett ökat tryck på utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningar med fyllda utbildningar inom vuxenutbildningen och hårt tryck på Arbetsmarknadsenheten³³.

Baserat på en 10-års period av arbetslöshet i Halland ser vi att arbetslösheten har gått upp under pandemin. Dock är den inte mycket högre jämfört med år 2013 då arbetslösheten var 6,7%. Jämfört 2019 med 2020 har arbetslösheten i Halland ökat från 5,7% till 6,8%. Halland har fortfarande lägre arbetslöshet än rikssnittet där arbetslösheten 2019 var 7 % och ökade 2020 till 8,5%. Arbetslösheten har ökat för personer i alla grupper baserat på kön, bakgrund, ålder och utbildning³⁴.

- Arbetslösheten i Halland är högst bland män, inrikes och utrikesfödda samt män med gymnasieutbildning.
- De med gymnasieutbildning och förgymnasial utbildning har högre arbetslöshet än de med eftergymnasial utbildning.
- Lägst arbetslöshet är bland unga kvinnor, äldre kvinnor och unga män³⁴.

Socioekonomiska faktorer av avlidna

Vid statistik kring avlidna³⁵ till följd av covid-19 under 2020 finns det ett samband med socioekonomiska faktorer. Baserat på bakgrund var det 78% avlidna med svensk bakgrund och 22 % med utländsk bakgrund. Men baserat på ålder var det över 50 % personer med utländsk bakgrund upp till 64 år som avled. Gällande äldre personer 65 år och uppåt hade majoriteten svensk bakgrund med 80%. Även utbildningsnivån skiljer sig åt bland de avlidna. De med högre utbildning har lägre antal avlidna.

- Förgymnasial utbildning 41%
- Gymnasial utbildning 37%

---

³² Länsstyrelsen. (2020-07-03). Rapportering 1, s. 6

³³ Länsstyrelsen. (2020-10-28). Rapportering 2, s. 9–10

³⁴ Arbetsförmedlingens opublicerade statistik tillhandahållen av Region Halland

³⁵ Socialstyrelsen. (2020). Statistik om covid-19 patienters socioekonomi

- Eftergymnasial utbildning 18%
- (Uppgift saknas 4%)³⁵

Positiva effekter

De nationella rapporterna till regeringen avsåg även vikten av att rapportera positiva effekter efter erfarenhet av flyktingsituationen år 2015³⁶.

- Fler samverkansmöten över gränserna³⁷.
- Generellt upplever flera kommuner ett förbättrat och ökat gränsöverskridande arbete.
- Samverkan och medvetenheten har ökat bland samhället olika aktörer, myndigheter, skola, näringsliv m.fl.
- Digitala hjälpmedel används i större omfattning jämfört med tidigare³⁸.
- Ökad samverkan, gränsöverskridande arbete och digitala möten³⁹.
- Det finns ett ökat socialt engagemang för att stötta äldre⁴⁰.
- Ökat intresse för digitalisering hos seniorer vilket leder till ökad känsla av delaktighet.
- Ökad samverkan med andra organisation och förvaltningar.
- Fler besökare från andra delar av Sverige och även Europa som ville delta i digitala språkcaféer och träna sin svenska⁴⁰.
- God samverkan inom kommunerna⁴¹.
- Förbättrad situation där alla verksamheter upplever bättre samverkan och gränsöverskridande arbete.
- Samarbete byggdes upp under sommaren 2020 mellan civilsamhälle och Arbetsmarknadsenhet för att kombinera arbetsträning och arbetslivserfarenhet med att hjälpa personer i riskgrupp med exempelvis matinköp.
- En positiv effekt med gränsöverskridande arbete har ökat är att verksamheter kunnat erbjuda fler feriearbeten i samverkan. Förhoppningar finns om timanställningar för dessa under hösten 2020.
- Nya tankar och idéer kring insatser för ungdomar har uppkommit under sommaren och fler sommaraktiviteter erbjöds under begränsade förhållanden⁴².

³⁶ Länsstyrelsen. (2020-07-03). Rapportering 1, s. 2

³⁷ Länsstyrelsen Hallands län. (2020 oktober). Delrapport 2, s. 5

³⁸ Länsstyrelsen Hallands län. (2020 oktober). Delrapport 2, s. 7

³⁹ Länsstyrelsen Hallands län. (2020 oktober). Delrapport 2, s. 9

⁴⁰ Länsstyrelsen Hallands län. (2020 oktober). Delrapport 2, s. 11

⁴¹ Länsstyrelsen Hallands län. (2020 oktober). Delrapport 2, s. 13

⁴² Länsstyrelsen Hallands län. (2020 oktober). Delrapport 2, s. 14

Referenser

BRÅ. (u.å). *Statistikdatabasen över anmälda brott*:
<http://statistik.bra.se/solwebb/action/anmalda/urval/sok>

BRÅ. (2020a). *Nationella trygghetsundersökningen 2020. Om utsatthet, otrygghet och förtroende. Appendix med tabeller till rapport*. 2020:8:
https://www.bra.se/download/18.7d27ebd916ea64de5306cdd4/1602083640326/2020_8_Nationella_trygghetsundersokningen_2020_Appendix.pdf

BRÅ. (2020b). *Kriminalstatistik 2020 Anmälda brott. Slutlig statistik*:
https://www.bra.se/download/18.1f8c9903175f8b2aa707e2d/1617086483071/Sammanfattning_anmalda_2020.pdf

Försäkringskassan. (u.å.). *Startade sjukfall efter län, åldersgrupp och diagnos, månadsstatistik 2000-*: <https://www.forsakringskassan.se/wps/wcm/connect/11e6c8a2-753b-4787-b76c-3e2d25b2343e/startade-sjukfall-per-manad.xlsm?MOD=AJPERES&CVID=>

Halmstad kommun. (2021). *Barnkonsekvensanalys om elevernas rätt till utbildning, hälsa och utveckling under coronapandemin*: [Barnkonsekvensanalys-Halmstads-kommun-2020.pdf](https://www.halmstad.se/Portals/0/Barnkonsekvensanalys-Halmstads-kommun-2020.pdf) (skr.se)

Huskurage. (2021). *Skuggpandemin. Betydligt fler utsatta för våld i hemmet under 2020*:
<http://media2.huskurage.se/2021/03/Skuggpandemin-En-larmrapport-fra%CC%8An-Huskurage.pdf>

Junis. (2021). *Med makt kommer ansvar. Om kommunernas stöd till barn som växer upp i familjer med missbruk*: <https://www.junis.se/3d-flip-book/junis-rapport-2021-med-makt-kommer-ansvar/>

Länsstyrelsen Hallands län. (2020 juli). *“Lägesbilder och åtgärder i kommunerna för att förebygga social problematik och utsatthet med anledning av covid-19” - Delrapport 1 Hallands län* [Opublicerad material].

Länsstyrelsen Hallands län. (2020-07-03). *Rapportering avseende uppdrag ”Lägesbilder och åtgärder i kommunerna för att förebygga social problematik och utsatthet med anledning av covid-19”*:
<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.1651ab04174bf0ffe1842e2/1601451102598/Rapport%201%20L%C3%A4gesbilder%20social%20problematik%20och%20utsatthet.pdf>

Länsstyrelsen Hallands län. (2020 oktober). *Lägesbilder och åtgärder i kommunerna för att förebygga social problematik och utsatthet med anledning av covid-19. Delrapport 2 Hallands län*:

Rapporten är skriven av mastersstudent på Göteborgs Universitet Hanna Olsson på uppdrag av Länsstyrelsen Hallands län i samverkan med Region Halland.

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.5df150191754f287d916e82/1603956546127/Rapport%20Social%20problematik%20del%202%20Halland.pdf>

Länsstyrelsen Hallands län. (2020-10-28). Rapportering 2 avseende uppdrag ”Lägesbilder och åtgärder i kommunerna för att förebygga social problematik och utsatthet med anledning av covid-19”:

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.5df150191754f287d9152d9/1603882195894/Rapport%202%20L%C3%A4gesbilder%20social%20problematik%20och%20utsatthet.pdf>

Region Halland. (u.å). *Från vaggan till graven. Hallänningens liv och livsvillkor ur ett intersektionellt perspektiv. En analys framtagen av Region Halland i samverkan med Länsstyrelsen Halland*: https://rapport.vaggantillgraven.regionhalland.se/wp-content/uploads/2019/02/Master_rapport-Fra%CC%8An-vaggan-till-graven-slutversion.pdf

Socialstyrelsen. (2020-12-10). *Statistik om covid-19 patienters socioekonomi*: <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/1-globalt/covid-19-statistik/relaterad-statistik/statistik-om-covid-19-patienters-socioekonomi.pdf>

SKR; väntetider.se. (u.å). *Medicinsk bedömning*:

<https://www.vantetider.se/resultat/medicinsk-bedomning/?year=2020&month=Januari&intervals=undefined&regionId=42&gender=1&professions=5>